

VERKLEURINGEN BIJ DE SLEUTELGATHOREN DIODORA GRAECA
(L., 1758). 25874

Op 8 juni '92 vond ik op het strand van Lombardsijde in de vloedlijn een prachtexemplaar van de Sleutelgathoren *Diodora graeca*. De schelp had een crème-witte kleur met vanuit de top stralende paarsachtige kleurbanden. Thuisgekomen legde ik de Sleutelgathoren, samen met mijn andere vondsten, 24 uur lang in leidingwater. Groot was mijn verbijstering toen ik zag dat die prachtige schelp een egaal bruin-gele kleur had gekregen. Van de kleurbanden was geen spoor meer te bekennen.

De exemplaren van *D. graeca* die ik vroeger in De Panne vond waren meestal ook bruin van kleur. Toen veronderstelde ik dat het om oude exemplaren ging. Overigens beschrijft ENTROP (1965) de Sleutelgathoren als "groenig of bruingeel". De normale kleur van de schelp (met levend dier) is nochtans crème-wit met donkere banden, zoals ook beschreven door POPPE & GOTO (1991). Ook DE BOER & DE BRUYNE (1991) vermelden "vuilwit, met soms vanuit de top stralende donkere radiale kleurbanden". De op de Waddeneilanden gevonden fragmenten zijn volgens de auteurs van Holocene of Pleistocene ouderdom. Jammer genoeg zeggen ze niets over de kleur van deze fragmenten.

Zou het misschien mogelijk zijn dat de meer noordelijker levende Sleutelgathorens na het afsterven van het dier door een chemische reactie bruin verkleuren, terwijl de *Diodora*'s die in warmere gebieden voorkomen niet verkleuren? Overigens ben ik tot de vaststelling gekomen dat echt oude exemplaren doorgaans grijs van kleur zijn.

(nota van de redactie:

F. Kerckhof wist me te vertellen dat de bruingele verkleuring hoofdzakelijk te wijten is aan de oxidatie van ijzerionen tot ijzeroxide. Deze reactie kan plaatsgrijpen door blootstelling aan lucht of door contact met zuurstof in het (leiding)water. Schelpen die lange tijd in een ijzerhoudende omgeving met genoeg zuurstof liggen verkleuren inderdaad tot bruingeel; denken we maar aan de talrijke zo verkleurde schelpen van de westkust.

Men kan zich eventueel ook de vraag stellen of het leidingwater van Antwerpen misschien veel ijzer bevat; of konden de in de schelp aanwezige ijzerionen omwille van het spoelen (waarbij veel zuurstof in het water opgenomen wordt) gemakkelijker oxideren? Blijft de bruingele kleur op de schelp of verdwijnt ze met de tijd? In elk geval een opmerkelijk fenomeen!)

Literatuur.

- BOER, T.W. DE & R.H. DE BRUYNE, 1991. Schelpen van de Friese Waddeneilanden.- Fryske Akademy, Ljouwert. 300 p.
- ENTROP, B., 1965. Schelpen vinden en herkennen.- Thieme, Zutphen. 320 p.
- POPPE, G.T. & Y. GOTO, 1991. European Seashells. Vol. I.- Christa Hemmen Verlag, Wiesbaden. 352 p.

D. Wouters